

Brusel 3. října 2025
(OR. en)

13325/25

LIMITE

ENER 468

POZNÁMKA

Odesílatel: Generální sekretariát Rady
Příjemce: Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět: Energetická bezpečnost a odolnost na Ukrajině a v Moldavsku
a strategický význam jejich integrace do trhu EU s energií
– výměna názorů

S ohledem na zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku (energetika), které se bude konat dne 20. října 2025, naleznou delegace v příloze informativní poznámku předsednictví týkající se energetické bezpečnosti a odolnosti na Ukrajině a v Moldavsku a strategického významu jejich integrace do trhu EU s energií.

Energetická bezpečnost a odolnost na Ukrajině a v Moldavsku a strategický význam jejich integrace do trhu EU s energií

Výhled týkající se energetické bezpečnosti na Ukrajině a v Moldavsku

Pokračující útočná válka Ruska proti Ukrajině má i nadále ničivé důsledky pro ukrajinské obyvatelstvo, hospodářství a společenské funkce, zejména pro odvětví energetiky. Rozsáhlé ničení infrastruktury pro výrobu, generování, přenos a distribuci energie v důsledku opakovaných a cílených útoků přináší naléhavé humanitární i technické výzvy. Představuje rovněž dlouhodobou překážku pro obnovu udržitelného a moderního energetického systému, který by byl v souladu s cíli Energetického společenství a který by byl připraven na integraci do trhů EU.

Pro Ukrajinu jsou tyto bezprostřední výzvy před nadcházející zimou obzvláště náročné. Zařízení pro skladování plynu jsou vystavena rizikům spojeným s dalšími útoky, problémy s financováním, úrovní naplnění a technickou odolností, takže je nutné pomoci Ukrajině při stabilizaci domácích dodávek a zároveň jí umožnit přispívat do širšího evropského systému. Synchronizovaná elektrická síť Ukrajiny zároveň nadále funguje pod přetrvávajícími hrozbami. Posílení decentralizované výroby, urychlení investic do obnovitelných zdrojů energie, energetické účinnosti a skladování energie a zabezpečení kritické infrastruktury jsou nezbytné jak pro okamžitou připravenost na zimu, tak pro dlouhodobější proces obnovy, rekonstrukce a integrace do trhu EU. Kromě toho ropné produkty dovážené z EU a zásoby ropy mají klíčovou úlohu pro vojenské operace, neboť Rusko zničilo jedinou ukrajinskou rafinérii. V neposlední řadě ukrajinská jaderná bezpečnost a zabezpečení – v Záporožské jaderné elektrárně a dalších jaderných zařízeních – jsou stále ohroženy v důsledku ruských vojenských činností a okupace této elektrárny.

Moldavsko, ačkoli není vystaveno témuž přímému ničení, je rovněž vážně zasaženo širšími dopady útočné války Ruska. Tato země se z důvodu své historické závislosti na dodávkách ruského plynu a dovozu elektřiny z Podněstří stala velmi zranitelnou, když byly tyto dodávky přerušeny, což mělo závažné sociální a hospodářské důsledky. Navzdory těmto výzvám však Moldavsko učinilo důležité kroky k větší energetické odolnosti a integraci do trhu EU s energií. Znatelný pokrok již přinesla synchronizace moldavské elektrické sítě s energetickým systémem kontinentální Evropy, diverzifikace dodávek plynu mimo Rusko, posílení propojení, pokrok v reformách v rámci Energetického společenství, rozšíření kapacity energie z obnovitelných zdrojů a posílení opatření v oblasti energetické účinnosti. Pokračující pomoc EU bude mít zásadní význam pro zachování stability, pokračující provádění reform a zajištění další konvergence s trhem EU s energií. Odolnost Moldavska mohou zvýšit zásoby ropy, protože všechny ropné produkty se dovážejí.

Strategický význam integrace do EU v oblasti energetiky

Prohloubení integrace Ukrajiny a Moldavska do trhu EU s energií je nejen zásadním prvkem jejich obecnějšího evropského směřování, ale také strategickým příspěvkem ke kolektivní energetické bezpečnosti a odolnosti Evropy. V tomto ohledu se klade důraz na to, aby se v rámci Energetického společenství i nadále usilovalo o plnou integraci obou zemí do trhu EU s energií do roku 2027. I když je tento cíl ambiciózní, je možné ho dosáhnout za předpokladu, že Ukrajina a Moldavsko plně provedou balíček týkající se integrace elektřiny a že Komise a členské státy EU vytrvají ve svém odhodlání a podpoře.

Cesta k integraci do EU je pro Ukrajinu i Moldavsko náročná, obě země však již dosáhly pozoruhodných úspěchů. V červenci 2025 provedla Evropská komise s oběma vládami prověřování kapitol týkajících se energetiky, což je zásadním krokem v přípravě na přístupová jednání. Zatímco proces přistoupení spadá do působnosti Rady pro obecné záležitosti, úsilí Ukrajiny a Moldavska o dosažení souladu s právními předpisy EU v oblasti energetiky úzce souvisí s jejich obecnějším úsilím o integraci do trhu EU s energií. To zase přispívá k posilování energetické bezpečnosti a odolnosti, což jsou oblasti, v nichž spolu s probíhající činností v rámci Energetického společenství hraje klíčovou úlohu Rada pro energetiku.

Stále však přetrvávají významné problémy. Proto bude mít i nadále zásadní význam trvalá politická, finanční a technická pomoc, a to nejen pro řešení bezprostředních zranitelností v době války, ale také pro umožnění obnovy a rozvoje odolných a moderních energetických systémů připravených na integraci do EU.

Dánské předsednictví Rady Evropské unie vyzývá Radu pro energetiku, aby zahájila strategickou diskusi o tom, jak nejlépe podpořit ukrajinská a moldavská odvětví energetiky, a to jak v krátkodobém, tak v dlouhodobějším horizontu. V této souvislosti je zapotřebí Ukrajině a Moldavsku poskytnout prostor na to, aby mohly upozornit na konkrétní výzvy, jimž čelí, a určit konkrétní kroky, jejichž prostřednictvím jim může EU poskytnout účinnou podporu. Vybudování odolných energetických systémů na Ukrajině a v Moldavsku, které budou v souladu s EU, bude rozhodující pro jejich smysluplný pokrok směrem k integraci. Toto úsilí zároveň posílí stabilitu a bezpečnost evropského energetického systému jako celku.

Klíčové otázky pro diskusi

1. Jaké další kroky mohou Ukrajina a Moldavsko podniknout, aby sladily svá odvětví energetiky s pravidly, normami a postupy EU, a jak mohou členské státy EU toto úsilí nejlépe podpořit – a to jak při řešení bezprostřední zranitelnosti, tak při plnění dlouhodobých potřeb v oblasti odolnosti a energetické bezpečnosti, jakož i přechodu na čistou energii?
2. Jakým způsobem mohou Ukrajina a Moldavsko strategicky přispět k rozvoji a odolnosti energetické unie EU, zejména pokud jde o energetickou bezpečnost, diverzifikaci a integraci čisté energie?